

naš aero

Letnik XII. Celje, 5. IX. 1973 Številka 4

Današnji Naš Aero je že četrti po vrsti letos. Ker smo bili s tretjo številko v precejšnjem zaostanku, smo z naslednjo nekoliko pohiteli in tako spet »ujeli« naš urnik. Kaj vam prinaša današnji Naš Aero?

Največ prostora smo tokrat posvetili reportaži o izletu naših planincev na Triglav. Saj gotovo že veste, »dobre vage« sto nas je bilo na vrhu. Na drugi strani komentiramo naše polletne načrte. Kot veste, smo poslovali dobro.

Na tretji strani odgovarja naša pravnica tovarišica Marija Marulec na vprašanje, kako je z novim zakonom o dopustih.

Poleg teh, za vas gotovo zelo zanimivih tem, smo vam pripravili še vrsto drugih zanimivih člankov. Na straneh Našega Aera boste našli razmišljanja o nagrajevanju po kakovosti in načrte po ustvarjenju sistema samokontrole (aviokontrole).

Naša referentka za izobraževanje pa vam je vsem napisala nekaj zanimivosti o izobraževanju.

Poleg teh člankov boste našli tudi naši stalni rubriki — O nas so pisali in Predstavljamo vam.

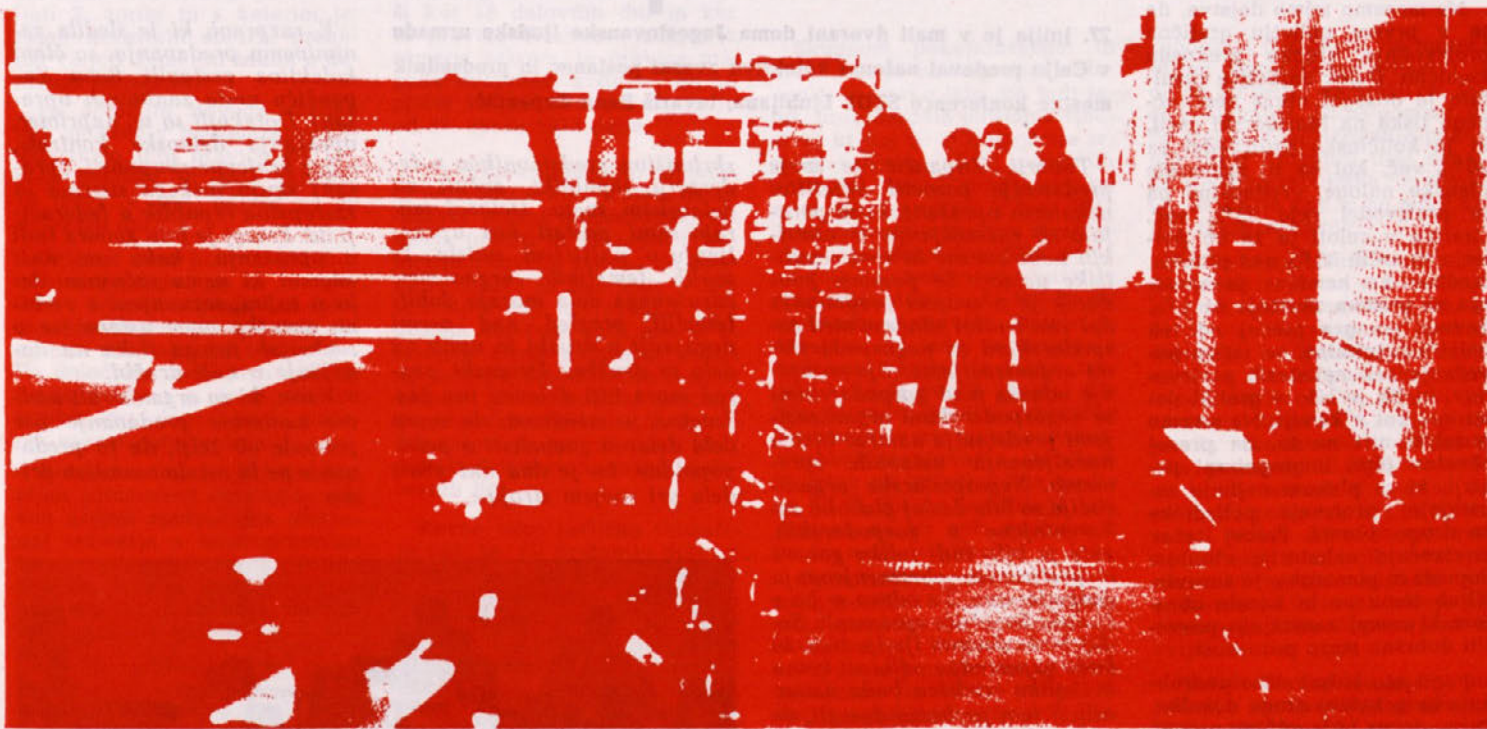
Tokrat smo vam spet pripravili literarno prilogo. Naši zvesti sodelavci so se tokrat še posebej potrudili in pripravili res zanimivo branje.

Poleg tega je v prilogi še nagradna križanka. Ker res ni težka, smo prepričani da bo rešitev mnogo.

Pa prijetno branje
Vaš urednik

V prvem polletju smo uspešno gospodarili

Prvo polletje smo v poslovnem smislu uspešno zaključili. Plan proizvodnje smo presegli za 3% in s tem kar za 43% presegli lanskoletne šestmesečne dosežke. Tudi prodaja se je v zadnjih mesecih krepko popravila, ob polovici leta dosega za 41% več kot v enakem obdobju lani. Dosežki nas obvezujejo za še boljše nadaljevanje in še uspešnejši zaključek poslovanja ob koncu leta.

Obrat neskončnega tiska je najbolj presegel zastavljeni plan

Oj, Triglav, moj dom, kako si krasan...

Ob 10. obletnici delovanja naše planinske sekcije, je ta pripravila izlet 100 aerovcev na Triglav. V soboto 11. in nedeljo 12. avgusta se nas je kakih 120 povzpelo na vrh naše najvišje gore. Planinska sekcija pa je z organizacijo tega in vseh ostalih izletov v letošnjem letu ponovno potrdila svoj sloves najaktivnejše športno-rekreacijske skupine v podjetju. O pohodu 100 aerovcev na Triglav poročamo podrobneje na 7. in 8. strani.

V prvem polletju smo uspešno gospodarili

Poglejmo nekoliko natančneje, kako je bilo v teh šestih mesecih s proizvodnjo in prodajo. Plan proizvodnje smo presegli vrednostno za 3 odstotke in ustvarili 50,603.000 din več kot v enakem obdobju lani. Količinsko smo proizvedli skoraj 4100 ton oziroma kar za 23⁰/₁₀₀ več ton naših izdelkov kot v enakem obdobju lanskega leta. Teh 760 ton več pa predstavlja več kot celotno enomesečno proizvodnjo.

Kot že rečeno, se je tudi prodaja odlično odrezala. V prvih mesecih sicer ni kazalo najbolje, toda prav v juniju se je prodaja krepko popravila in le malenkostno zaostala za planom. Vendar tudi tu ni pravega razloga za zaskrbljenost. Čaka nas še glavna prodajna sezona oziroma meseci, ko prodaja vsako leto dosega najboljše rezultate. O prodaji le še to, da smo prodali za 755 ton naših izdelkov več kot v šestih mesecih 1972, za kar smo iztržili za 41 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju.

Se beseda, dve, o poslovanju posameznih obratov.

Ne moremo mimo dejstva, da je v prvem polletju grafična proizvodnja krepko prekosila kemično. Daleč najboljše rezultate je dosegel obrat neskončnega tiska na Mariborski cesti, ki je količinsko proizvedel za 20⁰/₁₀₀ več, kot so to zahtevale planske naloge, vrednostno pa je proizvedel celo 53⁰/₁₀₀ več. Grafika v celoti je že ob polletju za celih 30⁰/₁₀₀ nad planom, medtem ko kemična proizvodnja za planom zaostaja za 1⁰/₁₀₀. Seveda pa gre precej od teh boljših rezultatov na račun povečanja cen nekaterih proizvodov, ki jih je bilo v grafiki dosti več kot v kemiji. Ne smemo pozabiti niti na to, da precej obratov (npr. impregnirani papirji, ki za planom najhujše zaostajajo) proizvajajo polizdelke za druge obrate. Precej težav povzročajo nekaterim obratom dopusti in pomanjkanje surovin. Kljub temu pa bi kazalo obratom, ki precej zaostajajo, posvetiti doberšno mero pozornosti.

Poglejmo si nekoliko podrobneje še nekatere druge dosežke. O izvozu ne bi izgubljali preveč besed. Dovolj obširno smo o odličnih dosežkih našega izvoza poročali v prejšnji številki Našega Aera. Ugotovitev naj pomejmo le s podatkom, da smo samo v juniju izvozili za 42⁰/₁₀₀ več kot smo predvideli.

Povprečni osebni dohodki so v prvih petih mesecih za 7⁰/₁₀₀ višji kot plansko predvideni dohodki. Povprečni dohodek po petih mesecih je v Aeru 2.282 dinarjev. Ob tem le še pripomba, da so življenjski stroški v prvih štirih mesecih 1973 za 20 odstotkov višji proti stroškom v enakem obdobju 1972, med-

tem ko je povprečni osebni dohodek v tem času narasel le za 12⁰/₁₀₀.

Se beseda ali dve o fluktuaciji. Fluktuacija pomeni gibanje delovne sile oziroma število oseb, ki se zaposlijo ali odidejo iz dela v določeni delovni organizaciji. Pri nas je fluktuacija sorazmerno zelo visoka. Kar za 4⁰/₁₀₀ je višja od predvidene, to pa je vsekakor zaskrbljujoče. Zakaj? Predvsem zato, ker je vsako podjetje zainteresirano, da čim dalj časa zaposluje enake ljudi. Pri nas pa se dogaja prav nasprotno. Ljudje prihajajo v podjetje, ostanejo nekaj mesecev, morda nekaj let, nato pa odidejo naprej. Tako so v planskem oddelku na primer izračunali, da bi se ob takšni stopnji fluktuacije, kakršni smo priča danes, v podjetju izmenjalo v dobrih treh letih toliko ljudi, kolikor jih je trenutno zaposlenih. Se pravi, da bi v treh

letih prišlo 1100 novih in odšlo 1100 starih delavcev.

Poleg prevelike fluktuacije pa predstavlja manjši problem tudi veliko opravljenih nadur. Te so seveda opravičljive, če je naročil preveč, da bi se jih dalo izvršiti v rednem delovnem času. V vseh drugih primerih pa nadure predstavljajo precejšnjo nadlogo.

Naj povedano povzamemo. V prvi polovici leta nam je šlo zelo dobro. Visoko zastavljeni plan smo v proizvodnji dosegli in celo presegli, prodaja pa je za njim le malo zaostala. Ti uspehi so še posebej razveseljivi zaradi dejstva, da so se v proizvodnji neprestano otepali s težavami zaradi pomanjkanja surovin. Pomanjkanje osnovnega reprodukcijskega materiala postaja že prava »kronična bolezen« našega podjetja. Spominimo se le, kako odlično je delo teklo v prvih mesecih letošnjega

leta, ko je bilo surovin dovolj. Vsak mesec smo postavili nov proizvodni rekord. In pomislimo le, kakšne presežke že tako visoko zastavljenega plana bi lahko dosegali, če bi bilo surovin dovolj. Prav zaradi problema surovin se še enkrat potrjuje pravilnost integracij z bazično industrijo in še naprej s surovinsko bazo samo. O surovinah le še to, da se delež med uvoženimi in domačimi surovinami danes že krepko nagiba v korist domačih, kar je vsekakor težnja, ki jo pozdravljamo.

Naj tale razmišljanja o poslovanju v prvih šestih mesecih počasi zaključimo. Povejmo le še, da smo si ustvarili solidno osnovo za delo v drugem polletju, ko nas čaka dokončna izpolnitev v planu zastavljenih nalog. Po uspešnih šestih mesecih tudi izpolnitev plana v naslednjih šestih mesecih ne bo pretežka. V to smo prepričani.

Beno Zupančič v Aeru

27. julija je v mali dvorani doma Jugoslovanske ljudske armade v Celju predaval našemu kolektivu zvezni poslanec in predsednik mestne konference SZDL Ljubljana, tovariš Beno Zupančič.

Tovariš Zupančič je svoje predavanje posvetil osvetlitvi nekaterih vprašanj, ki se porajajo ob razmišljanju o osnutkih nove zvezne in nove republiške ustave. Še poseben poudarek je v svojem predavanju dal razčlenitvi odnosov med gospodarskimi in negospodarskimi organizacijami. Spreminjanje odnosa med gospodarskimi in negospodarskimi organizacijami predstavlja namreč bistvo nadaljevanja ustavnih sprememb. Negospodarske organizacije so bile doslej globoko zakoreninjene v gospodarskih, zato je bilo tudi toliko govora o pretiranem obremenjevanju gospodarstva. Ta odnos se bo v bodoče temeljito spremenil. Sedaj bodo delovni ljudje tisti, ki bodo neposredno odločali, komu in koliko sredstev bodo namenili. S tem pa bomo dosegli, da bo usoda sleherne dejavnosti v družbi odvisna od gospodarstva.

Beno Zupančič je opozoril tudi na vlogo in pomen države v današnjem času in poudaril, da morajo vse družbene sile združeno nastopiti kot nosilke tistih funkcij, ki jih je doslej opravljal država. Le na ta način je možno odmiranje države kot nosilke družbene prisile.

»Bistvo nove ustave je predvsem v tem«, je dejal Beno Zupančič, »da bo delavec prenehal biti zgolj predmet družbenega odločanja, politike in

skrbništva predstavnikov v federaciji, republiki, občini ali delavskem svetu. Delavci morajo sami postati kos upravljanju v najširšem smislu. Iz svojih temeljnih organizacij združenega dela morajo dobiti temeljit pregled nad vsemi dogajanjem v družbi in vpliv na delo te družbe. Delavski razred mora biti delaven ves čas. Zmotna je miselnost, da mora delo delavca prenehati v petek popoldne, ko je dva dni prost dela pri svojem stroju.«

V razpravi, ki je sledila zanimivemu predavanju, so člani kolektiva zastavili Benu Zupančiču vrsto zanimivih vprašanj. Dotaknili so se, na primer, vprašanja delavske kontrole, vloge krajevne skupnosti, vprašanj skupščinskega sistema in zastopstva republik v federaciji itd. Precej je bilo govora tudi o vprašanju, kako so naši zdomci, ki so na začasnem delu v tujini, seznanjeni z osebno osnutka nove ustave ter o reakcijah tujega tiska na dogajanja v naši družbi.

Vsem, ki so organizirali nad vse zanimivo predavanje vse pohvale ob želji, da to predavanje ne bi ostalo osamljen primer.

Beno Zupančič odgovarja na vprašanja članov kolektiva

VPRAŠANJE

Ze aprila ali maja je bil sprejet nov zakon o letnih dopustih, ki določa povečanje minimalnega dopusta od 14 na 18 dni. Kot članu DS mi v zvezi s tem marsikdo postavlja različna vprašanja, zato v svojem imenu in imenu vseh tistih prosim za odgovor na naslednja vprašanja:

1. Kakšne bistvene spremembe so v novem zakonu? Kratko tolmačenje zakona.
2. Kdaj bo novi zakon stopil v veljavo tudi v našem združenem podjetju?

Andrej Šušterič

ODGOVOR

Kot ste bili že obveščeni, je Zvezna skupščina 13. aprila 1973 sprejela Zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, ki je pričel veljati 2. aprila in s katerim je, razen nekaterih določb, prenehal veljati Temeljni zakon o delovnih razmerjih.

Po določilih novega zakona ima delavec v posameznem koledarskem letu pravico do letnega dopusta, ki traja najmanj 18 (prej 14 dni), največ pa 30 delovnih dni.

Delavec ima pravico izrabiti letni dopust potem, ko mu poteče v delovni organizaciji določen čas nepretrganega dela, ki ne sme biti daljši od 6 mesecev. Po določbah prejšnjega zakona pa je delavec pridobil pravico izrabiti letni dopust po 11 mesecih nepretrganega dela.

Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela bodo od slej urejali medsebojna (delovna) razmerja s samoupravnimi sporazumi, v katerih bodo med drugim določali tudi merila in kriterije za določanje dolžine letnega dopusta.

76. člen novega zakona določa, da morajo delavci v organizacijah združenega dela svoja medsebojna razmerja v združenem delu urediti v skladu z določbami tega zakona do konca leta 1973. Do takrat se seveda uporabljajo obstoječi splošni akti.

V izvajanju novega Zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu se v praksi postavlja določena vprašanja, med njimi tudi, ali je organizacija združenega dela dolžna zanotovati vsakemu delavcu letni dopust najmanj 18 delovnih dni neposredno po pričetku veljavnosti novega zakona ali šele po tem, ko bo sprejet samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih.

V praksi se pojavljajo različna tolmačenja določil tega zakona. Nekateri tolmačijo, da zaradi tega, ker zakon določa, da letni dopust ne more biti krajši kot 18 delovnih dni in ker ta pravica delavcev izhaja iz samega zakona, ta pravica pripada delavcem z dnem, ko je pričel veljati novi zakon, to je od 27. aprila 1973 dalje.

Drugi spet tolmačijo, da zaradi tega, ker zakon določa, da so delavci dolžni medsebojna razmerja urediti in uskladiti z določbami novega zakona do konca leta 1973 in ker bodo v teh samoupravnih sporazumih med drugim določena tudi merila in kriteriji glede določanja dolžine letnega dopusta, do takrat veljajo glede dolžine letnega dopusta določila sedanjih splošnih aktov, po katerih traja letni dopust delavcev najmanj 14 delovnih dni.

Ravno tako različno tolmačijo tudi to, ali pridobijo delavci pravico izrabiti letni dopust po poteku določenega časa nepretrganega dela, ki ne sme biti daljši kot 6 mesecev ali pa šele po 11 mesecih nepretrganega dela.

Enak problem se pojavlja za delavce, mlajše od 18 let, katerim je treba zagotoviti letni dopust po osnovah in kriterijih, po katerih se določa dolžina letnega dopusta drugim delavcem, vendar povečana za 7 delovnih dni. Po nekaterih tolmačenjih bi imeli takšni delavci v letu 1973 pravico do letnega dopusta najmanj 21 dni (14 + 7 dni), po drugih tolmačenjih pa do 25 delovnih dni (18 + 7 dni).

Pripominjam, da je republiški sekretariat za delo zagnal za ustrezno tolmačenje glede uporabe teh določil Zvezni sekretariat za delo v Beogradu, vendar odgovora še ni dobi.

V primeru da bomo dobili ustrezno tolmačenje pristojnih organov, bomo tudi v naši delovni organizaciji že v letu 1973 zagotovili izvedbo navedenih zakonskih določb.

V naši delovni organizaciji ni delavca, ki bi imel manj kot 16 delovnih dni letnega dopusta, imamo pa 108 delavcev, ki imajo manj kot 18 dni dopusta.

Enotna tolmačenja so glede tega, da se v letu 1973 ne povečuje sorazmerno letni dopust tistim delavcem, ki že imajo pravico do 18 dni letnega dopusta. To se pravi, da bi v primeru, če bi obveljalo tolmačenje, da imajo v letu 1973 delavci pravico že takoj po veljavnosti novega

zakona do najmanj 18 dni letnega dopusta, imeli to pravico samo tisti delavci, ki imajo manj kot 18 dni letnega dopusta, ne pa tudi ostali.

V naši delovni organizaciji že pripravljamo osnutek oz. predlog samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih v združenem delu, ki bo med drugim določal tudi merila in kriterije glede letnih dopustov. V kratkem času bo steklo o tem javna razprava, predlog takšnega samoupravnega sporazuma pa bodo dokončno določili delavci z večino glasov v vseh temeljnih organizacijah združenega dela.

Marija Marulec

O pokojninah - so res ogrožene?

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji odgovarja na to vprašanje: »Ne, če bomo skupaj poskrbeli zanje.

Ne, če bomo zanje še naprej pripravljeni prispevati dovolj.«

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji je vsako leto, pa tudi letos, programirala potrebna sredstva, ki naj bi ji omogočila izpolnjevanje z zakoni naloženih dolžnosti. Svojih programov pa ni mogla uresničiti. V letu 1971 je na zahteve tedanjega izvršnega sveta skupščine SRS prvič pristala na nestvarno znižanje prispevne stopnje, ki naj bi po svečanih zagotovilih trajalo le eno leto. Od tedaj je poslovala deficitno, vendar je lahko razliko krila iz svojih rezerv. Ob taki finančni politiki republike Slovenije so se rezerve pokojninskega zavarovanja manjšale in letos na začetku leta padle na 8,1%. Konec letošnjega leta rezerve ne bo več, poslovanje pa bo zato nezakonito!

Za normalno poslovanje brez tujih kreditov potrebuje sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja rezervo v višini 15% letne porabe, ker se mora kreditirati do 40 dni in pokrivati sezonska nihanja pri izplačilih. Taka rezerva je potrebna za stalna obratna sredstva in za tekočo valorizacijo pokojnin do meja, ki jih predpisuje pokojninska zakonodaja.

Dohodki skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji se zbirajo po 12,7% stopnji od bruto osebnih dohodkov. Ta izvorni priliv dosega le 90% letošnjih izdatkov, zato je razumljivo, da so za poslovanje v letošnjem letu potrebni čedalje večji krediti. V juniju mesecu si je morala skupnost izposoditi že 200 milijonov dinarjev ali dobri dve tretjini svoje mesečne izplačilne mase, tako da je julija prvič v svoji

zgodovini poslovala ves mesec tujimi izposojenimi sredstvi in da ne bo prišla na pozitivni saldo poslovanja. To pa pomeni, da bo treba za izplačevanje pokojnin prvič uporabiti tudi denarna sredstva republike Slovenije, saj banka ne sme in ne more dati takih kreditov.

Rešitev problema vidijo vsi poznavalci razmer v povečanju izvornih dohodkov do mere, ki bi omogočila skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, da bi poslovala brez izgub, dokler si ne obnovi rezerve na ravni 15% letne porabe. Za take izvorne dohodke bi bila potrebna 13,84% stopnja od bruto osebnih dohodkov ali pa bi bil potreben kak drug vir v isti višini. Zato bo po vsej verjetnosti v zadnjih letošnjih mesecih morala skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja tako stopnjo tudi uveljaviti.

Navidežno izgleda to kot povečanje obremenitve gospodarstva, vendar že sedaj mora Ljubljanska banka dati skupnosti visoka posojila, da sploh lahko izplačuje pokojnine, s tem pa jih posredno odvzema gospodarstvu in na tak način že sedaj obremenjuje gospodarstvo. Gre torej le za to, ali je ta obremenitev neposredna in s čistimi računi, ali pa je posredna in z zamegljenimi računi!

In ne nazadnje! Kakršne pravice boš sedaj priznal in kolikor boš sedaj pomagal uresničiti svojcem, take boš užival na starost tudi sam...! Bolj kot kjer koli drugje velja v zavarovanju obrnjen pregovor »Danes tebi, jutri meni!«

EKONOMSKA POLITIKA 30.7.

Ljubljanski Brevnik 26.7.

OB USTAVNI RAZPRAVI

Perspektiva razvoja

Pet osnovnih organizacij združenog rada... Krajem prošlog meseca zaposlenim u celjskom Aero...

Delovni ljudje na razpotju

Beno Zupančič je spregovoril stavnikom celjskega Aero o menjanih družbeno-ekonomskih nosih

Razvojna služba se je v tovarni Aero formalno kot samostojna organizacijska enota leta 1972... V letu 1972 je razvojna služba v Aero začela dva vidna uspeha...

Izvoz večji za 50% CELJE 100 aérovcov na Triglav

25 let Aero barvic... Letos miniva 25 let, kar so se na tržišču izdelali nekaj nad 10 milijonov barvic...

Planinska sekcija v celjskem Aero... Planinska sekcija v celjskem Aero je bila ustanovljena leta 1968... V prvem polobletju letošnje celjske Aéro izločeno izvozne vrednosti za 50% nego...

24.7. VEČER 23.5. 27.7.

Aero se močneje vključuje v izvoz

Aero, Celje, s svojimi izdelki vrsto let ni našel tržišč v tujini... Tako so med prvimi podjetji v Jugoslaviji uspešni...

25 novih stanovanj v Aero... Mnogo je bilo že napisano o uspešni podjetni Aero v Celju... V prvem polobletju letošnje celjske Aéro izločeno izvozne vrednosti za 50% nego...

DELO 26.7. Zvesti goram

Planinska sekcija v tovarni Aero Celje slavi desetletnico svojega delovanja... Proslavili pa jo bodo z vzponi

Planinska sekcija v tovarni Aero Celje slavi desetletnico svojega delovanja... Proslavili pa jo bodo z vzponi... V kolektivni največ zanimarjih vzponu na Starič, Sliv, Ojsterc, Grosčičevski in Triglav...

Beno Zupančič v Aero... Kolektivno je predaval o osnutku nove zvezne ustave

100 AEROVCEV NA TRIGLAVU... Ob deseti obletnici svojega delovanja, osemdesetletnici PZS in obletnici prvega vzpona na Triglav...

Novi Tednik 9.8

Novi Tednik 9.8... Medved, v nedvdomu bodo predali na 11 odstavkov več... Prvo letinsko obdobje postavlja v letu 1973...

Novi Tednik 2.8

Novi Tednik 2.8... Pred dvema je zvezni poslanec in predsednik mestne konferenec SZDL, Ljubljane Beno Zupančič predaval kolektivni Aero o novi zvezni ustavi...

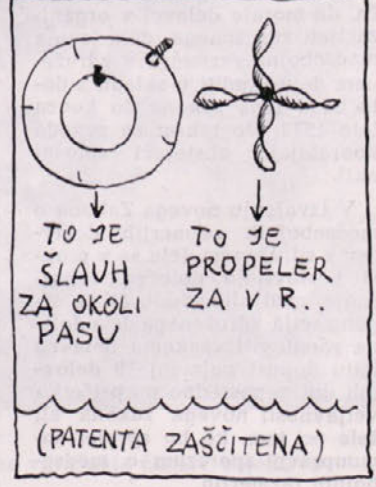
ZANIMA ME, KDO JE PRINESEL TEM AEROVCEM ALJAZEJ STOLP DO KREDARICE!

100 AEROVCEV NA TRIGLAVU

PREDLAGAMO NOV PATENT ZA NAŠE PIVALCE IZ AERA

(PATENTA ZAŠČITENA)

ZAHVALA

Bolezen je ločila od znancev in delovnih prijateljev in me za več mesecev priklenila na bolniško posteljo... Čestokrat vsi pozabijo nanj, celo najbližji prijatelji.

Bolezen je ločila od znancev in delovnih prijateljev in me za več mesecev priklenila na bolniško posteljo... Čestokrat vsi pozabijo nanj, celo najbližji prijatelji.

ČESTITAMO

Potočnik Ana iz oddelka risalnice in kreiranja je julija rodila dvojčka... Sodelavci in uredniški odbor

Neko iskanje...

Steklenica je bila prazna. Predmeti okrog njega so dobili medle obrise. Pravzaprav ni bil povsem pijan. Želel bi biti. Tako, da bi pozabil. Počasi je odmotovilil do omare. Rad bi še pil. Toda nikjer več ni našel nobene steklenice. Zvalil se je na kavč. Ni mogel zaspati. Le oči je imel zaprte. — Naenkrat je bila spet tu in se mu smehljala. Glavo je nagnila malo na stran tako, da so ji lasje padli na ramo in se še kar naprej smehljala. »Slike iz preteklosti«, je pomislil.

Potisnil jo je ob zid. Pograbil jo je za lase in jo poljubil. Vse tiste dneve ko si jo je tako zelo želel, ko si je želel dotakniti se njenih las, ustnic, njene kože je začutil v tem trenutku. Rad bi ji povzročil bolečino, kot da bi s tem lahko odtehtal nemir tistih samotnih dni. Poljubljal je in čutil kako ona drhti. V njenih očeh je tičal strah. Počasi se je ovedel. Postal je nežnejši in videl je kako strah v njenih očeh počasi izginja. Začela mu je vračati nežnosti. Zid ni bil več grob in siv. Nič ji ni rekel. Tudi ona je molčala. Vendar sta oba, kot da bi vedela kaj misli in čuti drugi, s kretnjami kazala drug drugemu nežnosti.

Njeni poljubi so imeli priokus rdečila, njegovi tobaka. —

Prevalil se je na bok in zaklel. Sovražil jo je. Pa vendar ona ni kriva, da je prišlo do tega.

— Naenkrat se je ovedel, da v njegovih poljubih ni nobene želje več. Začel se je ozirati po ulični svetilki. V trenutku ni čutil ničesar več. Dotaknil se je njenih kostanjevih las. Bili so kot vsaki drugi lasje. Nasmehnila se je. Zazdela se mu je strašno neumna. Malce jo je odrinil. Začutila je njegov gnev. Počasi se mu je izvila iz objema.

»Katja, vse to nima nobenega smisla«, se je slišal reči. Kako je mogel izreči tako nesmiseln stavek, še sam ni vedel.

Videl jo je kako je vtaknila roke v žepa in s čez ramo vrženo torbo odhitela skozi drevored. Ničesar mu ni rekla. Tudi sam je molčal. Njeni koraki so se vedno bolj oddaljevali, on pa je vedno bolj čutil v sebi to vsakdanjost v kateri ne bo več niti trenutka z njo. —

Gledal je v steno. Zdelo se mu je, da ni več pijan, Vse je bilo povsem jasno.

— Toda zakaj je želel prav njo? Zaradi nje, ki je bila tako drugačna od drugih.

»Kaj čuti ona?« ga je naenkrat prešinilo. Ali tudi ona išče in

se izgublja v teh iskanjih. Morda je tudi ona v tistih trenutkih ob zidu čutila podobno kot on. Mogoče si ga je ona prav tako zaželela pa je v trenutku, ko jo je odrinil vse prešlo. Ali se je tudi ona bala, da ni tak kot bi si ga želela? Začutil je, da ga je strah. Bal se je. Strah ga je prešinil do kosti. Zato tudi takrat ni mogel čutili več tiste želje po tem, da bi se dotaknil njene kože, da bi jo poljubljal — neskončno dolgo. Bil je strah pred tem, da za njeno sliko ni vsega tistega, kar si bi on želel. Vedno znova se mu je to dogajalo. —

V ustih je imel trpek okus. Soba je bila temna. Bil je trezen. — Ni imelo smisla, da se je opijal. Saj je resnica kljub temu ostala. Ni je mogel spremeniti.

Kaj bo z njim. Je mogoče, da mu razen dela v življenju ne bo nič, nič pomenilo.

Pa Katja, jo je ranil? Ji je prizadel bolečino s svojim neumnim obnašanjem. Bilo mu je težko. Vedel je, da je napravil napako. —

Sunkovito je ostal, prižgal luč in se jel oblačiti. Njegove kretnje so bile hitre, odločne. Ždaj je vedel kaj dela in zakaj. Ljubi jo! Čutil je, da mora takoj oditi in jo poiskati. Oblečen je hitro zdrvel iz stanovanja po stopnicah, po ulici.

Mora jo najti. Zaradi vseh tistih dni, ki jih bosta preživela skupaj, jo mora takoj najti. Tekel je in se ves zasopel ustavil pred njenimi vrati. Takrat je šele pomislil, da je mogoče ni doma. S strahom je pritisnil na zvonec, in stisnil pesti, kot da mu bo to pomagalo. Zaslišal je korake. Bili so njeni. Odprla je vrata. Začudeno ga je pogledala in rekla:

»Mar si vedel, da te čakam?«

Dora ROVERE

Foto: Premzl

Izposojena aforizma

(NEKOLIKO PRIREJENA)

Kristus je končal na križu, povprečni aerovec pa konča na sestankih.

Pri nas se od obljub ne da živeti, lepo pa se lahko živi, če se obljublja.

Delavski mladinski abonma v SLG

V novi gledališki sezoni bo slovensko ljudsko gledališče iz Celja uvedlo nov abonma. Gre za »delavski mladinski abonma«, ki je namenjen predvsem delovnim ljudem iz naše občine, ki doslej iz takšnih ali drugačnih razlogov niso zahajali v gledališče. V abonmajske predstave bodo celjski gledališki umetniki vključili predvsem znana dela, v glavnem komedije, slavni svetovni dramatikov. S tem bodo poizkusili h gledališču pritegniti več ljudi, ki se bodo ob predstavah lahko sproščeno zabavali in se ob koncu tudi malo zamislili.

Pred vsako predstavo bodo abonenti dobili programe z natisnjeno vsebino dela, seznamom vlog in podobnim. Ob koncu vsake predstave pa se bodo obiskovalci lahko pogovorili z dramskimi igralci. V takšnem pogovoru bo lahko vsakdo izmenjal svoje mnenje z igralci, istočasno pa tudi precej izvedel o problemih, ki spremljajo postavitve nekega gledališkega dela na oder. Gotovo bo na ta način vzpostavljen še pristnejši in zanimivejši stik med nastopajočimi in igralci.

Ko govorimo o tem abonmaju ne moremo mimo dejstva, da je celjsko gledališče prvo v Jugoslaviji, ki poskuša s to obliko približevanja dramskih del najširšemu občinstvu. Prav zato je naša dolžnost, da se tovarišem iz gledališča na njihovo vabilo odzovemo in se vključimo v za-

res pester in zanimiv izbor del tega abonmaja.

Pa še to! Abonma bo za 25–30 odstotkov cenejši od običajnega. Za približno 60 dinarjev si bomo torej lahko ogledali vrsto zanimivih predstav, poleg tega pa bomo imeli še to ugodnost, da bomo ob gostovanjih drugih gledališč v Celju lahko kupili karte za ogled njihovih predstav po znatno nižji ceni.

Prva predstava iz novega abonmaja slovenskega ljudskega gledališča iz Celja bo že v prvi polovici oktobra. Vsi tisti pa, ki se žele prijaviti za ta abonma, naj to storijo pri Marjani Steblovnik, Aniti Žoher ali Dori Rovere. Upamo, da bo prijav veliko. Celjski gledališki umetniki to prav gotovo zaslužijo.

Dora Rovere

Za vedno skupaj

Sončno nedeljsko popoldne je že zamenjal prvi mrak. Ford, zlato-rjave barve počasi vozi po precej prometni cesti.

Za volanom je temnolas fant, simpatičnega in nasmejanega obraza. Na sedežu poleg njega se mu mlado dekle navihanost smehlja. Po videzu dajeta slutiti, da sta srečen, zaljubljen par, brez težav...

Bila sta na novo zaljubljena. Ločila ju je precej velika razdalja, ki pa je njuna čustva še bolj zblíževala. Nista se dolgo poznala, toda vedela sta eno: »Ljubita se«. In to jima je zadostovalo.

Peljala sta se z nedeljskega izleta. Lepo jima je bilo. Tekala sta po polju in majhnem gozdičku. Zanj je bilo to popoldne nepozabno. Čestokrat se mu je zazrla v oči, ki so izžarevale nezadržno odanost, zaupanje in ljubezen...

Vedela je, kako zelo ga ljubi, toda zaradi strahu pred razočaranjem, se je izmikala majhnim nežnostim, ki ji jih je nudil.

Želela je kričati od sreče, koliko ji pomeni, kako zelo ga ljubi, toda ni imela toliko poguma, da bi mu šepetaje rekla: »Zelo drag si mi«.

Pred njeno hišo je ustavil av-

tomobil. Dolgo sta sedela v temi in se pogovarjala.

»Anja, zelo rad bi ostal to noč v mestu; verjetno je v hotelu še kaj prostora«.

»Dane, oba veva, da morava zjutraj v službo in ti imaš še dolgo pot do doma. Že tako se boš zelo pozno vrnil«.

»Ne vem, toda nekaj me sili v to, da se nocoj ne vracam. Bojim se zate. Nekje v sebi čutim, da se bo nekaj zgodilo«.

»Dane, prosim, ubogaj me in se vrni. Saj prideš zopet v soboto, kajne?«

»Veš, draga Anja, vedno bolj dolgi so dnevi brez tebe. In ves teden... Težko bom vzdržal...« Želela je, da bi ostal za vselej ob njej. Toda resnica, da mora naslednje jutro v službo, da je njegovo mesto oddaljeno preko 100 km, ji je govorilo, da ga mora prepričati za vrnitev, če ravno proti svoji želji.

»Tudi meni bo zelo dolgčas, pa vendar, saj me boš med tednom poklical, kajne?«

»Da, telefoniral ti bom in pisal... A vseeno te ne bo ob meni ves teden...«

»No, nikar ne bodi nestrpen«, se je želela pošaliti »nekoč se boš še naveličal moje bližine«.

»Nikar mi to ne govori, saj dobro veš, koliko mi pomeniš in

kako zelo te ljubim. Vedno bom ljubil le tebe«.

Težko ji je bilo. A vseeno se je na hitro poslovila...

Čakala je njegovo pošto. A zaman. Ves teden ji ni telefoniral. Konec tedna je prejela pismo, v katerem so ji njegovi starši sporočili, da se je ob vračanju v nedeljo ponoči smrtno ponesrečil. Ni mogla verjeti. Čudne slutnje so ji rojile po glavi. Toda vest v časopisu je bila resnica. Da, Daneta ni več. Nemo je zrla v potiskan papir in bi bila sposobna misliti na nič.

V njej se je vse porušilo. Vse želje, vsa pričakovanja, so se v trenutku zavesti, da je za vselej odšel, da ga nikoli več ne

bo videla, razblinila v eno samo bolečino. Solze so ji nezadržano tekale po bledem licu.

»UBILA SEM GA, JAZ SEM GA UBILA« si je venomer podzavestno ponavljala.

Zavedala se je, da se nikoli ne bo mogla odkupiti usodi, da ne bo nikoli več srečna — brez ljubelega Daneta.

S pogledom uprtim v prazno daljavo, se je, z nesigurnim korakom napotila proti železniški progi, podzavestno izgovarjajoč:

»DANE, LJUBI DANE, PRIHAJAM K TEBI, ZOPET BO BOVA OSTALA SKUPAJ, DANE, DANE...«

Angelca Drobne

O aktivnosti mladih

O življenju in delu mladih v našem kolektivu je bilo že večkrat precej govora. Manj pa smo doslej govorili o interesih mladih in o njihovem udejstvovanju izven dela v naši delovni organizaciji. Tokrat bi želela na primeru junijskega organiziranega obiska ljubljanske opere spregovoriti nekaj besed prav o tem.

Naj najprej povem, da je bil obisk operne predstave povsem brezplačen in da smo med drugim prav zaradi tega pričakovali večji odziv mladih. Žal pa se je obiska opere udeležilo tako malo mladincev, da se nehoti sprašujem, kaj je z zavestjo mladih v našem kolektivu. Razen peščice se nihče nikjer ne udejstvuje. Dostikrat smo že poudarjali nalogo nas mladih, da čim bolj opravljamo svoje de-

lovne dolžnosti, vendar nas dobro delo na delovnem mestu še ne opravičuje, da smo izven delovnega časa povsem pasivni. Sram nas je lahko, da ob takih možnostih za delo v mladinskem aktivu napravimo tako malo. Naš mladinski aktiv je po številu članov zelo močan. Kje je torej opravičilo, da celotno delo aktiva sloni na ramah redkih posameznikov.

In še beseda o omenjeni operni predstavi. Pri obisku opere ni šlo za delo temveč za izlet, zabavo, morda še kaj. Pa vendar je bil odziv tako slab. Ali je to odraz prenikkega standarda ali pa naši mladinci ne potrebujejo tovrstnih kulturnih dobrin? Morda je slednje res, a vendar dvomim, da bi bila to resnica?

Dora Rovere

DOLINA LJUBEZNI

V dolini, kjer vse leto češnje cveto, v njih krošnjah belih, ptice vse leto prepevajo.

V dolini, kjer potok vse leto veselo žubori,

na njegovem valovju beli labod sedi.

V dolini, kjer te cvetoče ortalnice vabijo, bila sem prvič zaljubljena, prvič v ljubezni prevarana.

SONCU

Ko se zjutraj prebudiš, proti vzhodu se ozri, vendar pazi, da ne oslepiš, kajti sonce tam žari.

Kadar skozi kaplje dežja, sončni žarek posije z neba, zastre pogled ti nebeška mavrica.

Zamislil se, da na morskem obali stojiš in na zahod zoečer strmiš, sonce potaplja se v morje zarja večerna se prižge.

Dora Rovere

TE MOJE PRAZNE DLANI

Rada bi da bi prišel nekdo, ki bi ponesel me čez ta prepad obupnega iskanja.

Držal bi me trdno na rokah in bi me postavil šele na trdna tla.

Imel bi me rad. Zato bi me nesel čez prepad. In ozel bi moje prazne dlani ter jih poljubil.

Zato, ker bi me imel rad. Vedela bi, da je močan in moj, da mu lahko verjamem.

Dora Rovere

UTRINEK

Zakrila sem oči z dlanmi,

da bi te pozabila. Besede so kot meč sekale srce, da bi te ranila!

A zdaj ko ranjen si odšel spoznala sem, kaj tebi, sebi sem storila!

Katarina Lokar

Izpoved mrtvega srca

Stene se ji megle pred očmi. Pohištvo pleše divji kaos. V prsih nosi težko breme. Od kdaj? Le od kdaj?

Izstopa iz avtobusa. Morje, sonce, palme... Srečna bo! Ve, da bo tukaj srečna. Hiti na plažo. Koliko ljudi na tem koščku zemlje. Veselo se namaka v morju. To je užitek. Globoko v sebi sklene, da ne bo nikoli več žalostna. Nikoli več! Pozabila bo na žalostne dni, na prelite solze. Tudi ona mora živeti življenje. Življenje? Kaj je to? Dom, služba, dom? Morda dihanje, globoko ali nežno, kakršnokoli? Pisanje obupanih izpovedi? Spomin preteklosti? Pesimizem v prihodnosti pri 20 letih? Kompleksi, s katerimi jo je obdarila narava? Obup, solze, žalost, ponikanje vase...

Vse ima: sonce, morje... Ima zares vse? Pogleda objeti par in tesno ji postane pri srcu. Čuti drhtenje po telesu in zave se, da je ljubezen tisto, kar želi, po čemer hrepeni.

Ljubezen... Dajanje, jemanje, a vračanja ni.

Sama je. Gleda ga. Nasmehne se in pride k njej. Ugotavlja njegova leta. Morda 28, največ 32 let. Gosti, kratko pristrženi lasje jo spominjajo na listje v jeseni. Njegove nemirne oči se ironično lesketajo v zeleno-rjavem odtenku. Ustnice polne, drhteče, željne v nekem pričakovanju. Zagorela bronasta polt. Izpoved brez besed. Ne vpraša ga, kdo je, od kod je. Nemo mu sledi.

Sedita na skali nad obalo. Gleda modro neskončnost in ugotavlja, kakšno igro igra.

Prižame jo na prsi. Nežni prsti se poigravajo z njenimi lasmi. Neskončno dolgo si zreta v oči. Poljub, nežen, a vendar boleč. Drhtenje. Zakaj? Hoče se umiriti, a se ne more. Močno utripanje srca. Z neizmernim užitek pije slast njegovih poljubov. Da, to je življenje, si misli. Ne, to ni življenje, to je ljubezen, se oglašča v njej. To-

rej ljubezen v življenju. Globoko, nežna, a vendar strastna ljubezen.

Odhaja. Ostala je sama. Debela kepa ji zapira grlo. Kričala bi, a ne more. V prsih čuti težko breme. Jokala bi, a ni solza. Topo strmi v modro neskončnost in ne misli na nič. Brez volje vstane in gre dalje, naprej, neznan kam...

Vrača se. Ne zanima jo, kaj je danes, kaj bo jutri. Zanj je dan enak dnevu. Enoličnost. Želja po spremembi. Misli razmetane. Po trpki spremembi zopet — dom — služba — dom. Življenje gre spokojno svojo pot. Niti obregne se ne ob njo.

Razmetana soba. Povsod nered. Kje je občutek reda, lepote? Ni ga več. Prizadeva si narediti red. Na mizo postavi šopek vrtnic. Misli o cvetju. Kako zelo so lepe. A jutri? Da, jutri bodo ovenele. Kakor njeno upanje v življenje.

Angelca

ZGODILO SE JE...

Zgodilo se je
v sončnem oktobrskem
popoldnevu,

zgodilo se je,
med poznimi sončnimi žarki.
Gledala sem te,
nisem mogla verjeti v srečo,
ki me je preplapoljala,
ki je polnila moje srce.

Zgodilo se je,
zgodilo v majhni sobi,
kjer so bila med sončnimi
žarki
poznega oktobrskega
popoldneva

le midoa.
Vsrkavala sem vase tvojo
ljubezen,

kot roža žejna vode,
kot zemlja steptana sem bila,
a ti,
ti bil si kakor sončni žarek
poznega oktobrskega

popoldneva.
Angelca Drobne

Izgubila sem srečo,
oddala zadnji nasmeh,
le solze sem pustila,
da umivajo mlado
mi lice...

Angelca

Drobne zanimivosti iz celjskih kulturnih dejavnosti

● Ali veste, da se lahko poslužujete vseh knjižnih fondov Študijske knjižnice v Celju, v številni najdražjih strokovnih del, za boro 10 din letne članarine?

● Ne boste verjeli, da lahko svojemu osnovnošolčku ilustrirano knjižno izdajo najrazličnejših pravljic in povesti za samo 4 din. To so vse izdaje založbe Mladinska knjiga, ki izhajajo pod naslovom »Knjižnica Čebelica«.

● Ali veste, da mora Zavod za spomeniško varstvo Celje skrbeti tudi za ohranjanje tehničnih spomenikov? Za zdaj ima v svojem registru samo enega, ki pa je svojevrstna znamenitost, saj je zadnji ohranjeni mlin na veter pri nas. Našli ga boste na Dolgi gori, ki leži na tromeji občin Slovenske Konjice, Šmarje pri Jelšah in Sentjur.

● Ali veste, da ima Zavod za spomeniško varstvo Celje doslej registriranih na svojem območ-

ju že kar 835 gradov in cerkva, ki sodijo kot umetnostno zgodovinski spomeniki med njegovo varstvo? Temu je treba prišteti še 24 arheoloških spomenikov, 170 etnografskih in 115 zgodovinskih (mednje sodijo tudi rojstne hiše zaslužnih ljudi). S tem pa delovno področje spomeniškega varstva še ni izčrpano in naj od preostalega navedemo samo še naravne spomenike kot je na primer Robanov kot. Pri skoraj vsaki terenski raziskavi pa odkrivajo še nove spomenike.

● Ali veste, da je vodilni celjski kipar 18. stoletja Ferdinand Gallo živel in delal v sedanji Zidanškovi, umrl pa 1788. leta v sedanji Gledališki ulici št. 7, to je v zgradbi, kjer je zdaj gostilna »Turška mačka«? Posebno sobo z njegovimi stvaritvami si lahko ogledate v prenovljenem delu Pokrajinskega muzeja Celje, v I. nadstropju grofije.

● Ali veste, da je v celjskem Likovnem salonu enkrat tedensko tečaj za likovnike-amaterje pod vodstvom akademskega slikarja Avgusta Lavrenčiča?

● Kulturna skupnost Celje se zahvaljuje Kemični in grafični industriji AERO Celje za širokogrudno mecensko volilo Celjskemu zborniku 5.000,00 din. Pripominjamo, da je kolektiv AERA že večkrat na podoben način priskočil na pomoč raznim kulturnim dejavnostim in da ga je med celjskimi delovnimi organizacijami šteti med tiste, ki

kažejo največ razumevanja za kulturo.

● Ali veste, da so strokovnjaki Zavoda za spomeniško varstvo Celje odkrili doslej najstarejšo fotografijo Celja iz 70. let preteklega stoletja, ki prikazuje pogled na celotno mesto in jo je izdelal fotografski mojster Martini? Stari posnetki naših naselij so za spomeniškovarstveno službo dragocena dokumentacija o izgledu naših krajev v preteklosti.

MOJE PESMI

Moje pesmi, tvoje pesmi,
pesmi najine
pojva zdaj, pojva zdaj,
prosim dragi te.
S pesmijo se od tebe poslovim,
s pesmijo v življenju
ti vso srečo želim.
Pesem naj spremlja te povsod,
pesem ti pojem za lahko noč.
S pesmijo prosim pridi po me,
s pesmijo mi osvoji srce,
pesem nau združila bo,
za srečo prosim s pesmijo.
Moje pesmi, tvoje pesmi, ...

Dora Rovere

VES, ČAKALA sem te
tam nekje ob strani,
čakala sem,
da boš prišel...
a strah me je bilo,
da bi me ranih,
bala sem se,
da boš takoj odšel.

Dora Rovere

(iz glasila Libele)

Nagradna križanka

Kdo so nagrajenci

	PIČAVA	NAŠE LEPILO	LANTAN	DRŽAVA V AZIJI	TARZANOV OPIKA	LETOPIŠ	AMERIŠKA ŽIVAL	✧	TONI KRALJ	OTOK V JADRANU	RUŽIČNO ŽEANJE	ZAPRTA DOHNA
	OLJNASTA PIČAVA						DŽEK PAS BLANA					
	NOVI SAD		NAPAD				BARVA BLAGOVNE KATEGORIJE		DEL BENDRIČEVA			BEVA BURNI
	POJEST	OKROGLA POSODA							DEL BENDRIČEVA			OKROGNA CVETLICA
ZIVALSKA MASEČINA			LITIJ	MODEL					VAČILEC LADU	POD NEBOM		
				KEM. U. (36)						DRŽAVNA BLANŠIJA		
HREB PRI BEOGRADU					YOTLINA	PINKO JEZERO					TUJE Ž. IME	
						ENCIN						
REKA V CELJU							HUNSKI POLJANAR	POVODNI ŠEŠEN				DEL STOPALA
								ČENKA ARGENTINE				
POD			DOLINA V JULIJEM						MAKARSKA			OBER
									MATERIJA			
DUŠIK	INDUST. RASTLINA	GLASBENI POJEM	POVALNO-VALIC									Ž. IME
ILOVICA			DRŽAVA V AFRIKI				VRAJJE			ZAČETEK ABACDE		NEVSKA DENARNA ENOTA
			POLE DEL-SKO DRODJE				PAVEL GOJKA					
KRAJ NA BOKALSKEM						NOVO SIFORO						OSTRO-STRELEC
H. IME						SLAVNO IME HRVATSKIH NEVOJENIH TOVOR						
	AVTONOM POKRAJINA		BOJANI ADAMJE			PRESNOVA	IRIDIJ			ŠLOV OBROKNO MESTO		
			DREME				REKA V ROMANIJU			DRŽAVNA BELGIJE		
	SAMETNA POTREBNOST NA					PREBIVALCI BEOGRADA				UTA		
	KORALNI OTOK					ROBLJENJE				OKRASNE PTICE	ČOLNIK	
	TROPSKI VETER					LESKOVČE					HOVNO HAHILO	
TRAFIK POSTAJA		VRSTA MINERALA						POZAREVNI			KRAVICA	MODEL
								GEOMET. POJEM				LUSK ADAMJE
RADIJ		PREPLAH	8				TANKE CEVKE					
							LIJAK					
ŽUŽELKA		ROBEČ POLOTOKA				MASTNA ZEMLJA						ERBAJ
		TUJE H. IME										PANČEVO
ZENINA DOTA			ARABSKO H. IME	JUŽNO-AMERIŠKA OVČA	KRAJ OB SAVI						PLAVNI KLUB	VEZNIK
ETILNI ALKOHOL						MEDMET		ŠKOLARSKI KLUB	DELAVEC V KUHINJI	DOMAČE ORJENT. SUHNO	TANTAL	SOSS
SEVER	DEL TELESA	SARBSKA SALATA			OBLIK		ELEKTRON RIBA					OPREŽNO POKRIVALO
							NIKALNICA					OSBENI ZAHREK
INDIJAN-SKI BOBEN					VALILNIK							KOLOBAR
					ZAHODNI PAKT							ZORAVLNE RAGLINA
ALOJZ JANC		PLUŽENJE						MEDMET SMHA			VALA REKA	
		OČE						OCENA			OTNAKA HABARSKI	
SEŠAVIL	POJAV NA VODI			MOSTAR	ANTON AŠKERC			EGIPČANSKI BOG SONCA		SULTANOV DVOREC		
	KAZALNI ZAHREK				ARABSKI ŽREBEC			VEZNIK		GORA V ŠVICI		
ZMKAVT			ZHABA PRI SAHU			PISALNA POTREBNOST NA						BOG V KRAJEM ŽIVLJENJA
												LITER
NADAV			PESTNER			ATLETSKO DRUŠTVO				PODLOŽNIK		

Naša druga nagradna križanka, ki smo jo objavili v 2. številki Našega Aera, je naletela na dober odziv. Svoje rešitve nam je poslalo 47 reševalcev, le devet rešitev je bilo nepravilnih.

Pri žrebu so imeli tokrat največ sreče:

Fanika Orter

iz priprave dela v obratu II, ki prejme 50 dinarjev,

Pavlica Urankar

iz obrata Šempeter, ki prejme 30 dinarjev,

Mirko Lesjak

iz pisalnih trakov — obrat II, ki prejme 20 dinarjev.

Nagrajencem čestitamo, ostalim pa želimo več sreče ob današnji križanki. Ker vam tudi tokrat nismo pripravili pretrdega orcha, smo prepričani, da bo rešitev še več kot tokrat. Seveda bomo tudi med reševalce današnje križanke razdelili tri nagrade:

50 dinarjev,

30 dinarjev in

20 dinarjev.

Svoje rešitve pošljite referentu za obveščanje v splošni sektor, Cuprijska 10. Vse rešitve morajo prispeti na ta naslov najkasneje do ponedeljka, 15. oktobra 1973. Obilo zabave pri reševanju.

Pozivamo vse tiste, ki jim je sestavljanje križank, ugank in podobnih zank hobi, da nam pošljejo svoje prispevke, ki jih bomo z veseljem objavili in seveda tudi nagradili. Pogoji za objavo pa je, da ima križanka ali uganka itd. vsaj nekaj gesel, ki se nanašajo na naše podjetje.

Dopisujte v Naš Aero in literarno prilogo!

PREDSTAVLJAMO VAM

Adjusterke jasnit

Dragica KRIŽNIK je v Aeru že 12 let. 6 let dela na delovnem mestu odvijalke jasnit. Ko sem jo zaprosil za kratek pogovor, me je nekoliko začudeno pogledala, češ le kaj naj vam povem o svojem delu. Ko sem ji razložil, kaj vse bi rad izvedel, pa je bila zadrega brž preč. »Jasnit papir dobimo v velikih rolah,« mi je dejala. »Te role moramo nato previti na manjše oziroma na role različnih širin. Pri odvijanju si pomagamo z odvijalnimi av-

Tokrat smo se na seji uredniškega odbora že kar dobro zamislili. Nismo se mogli dogovoriti, kateri poklic bi predstavili tokrat. No, potem nam je šinilo v glavo. Adjuster je eden najpogostejših poklicev v Aeru, a smo kljub temu prepričani, da veliko ljudi ne ve, kaj pravzaprav delajo adjusterji. Adjusterje najdemo skoraj v vseh oddelkih kemične proizvodnje. Tokrat vam predstavljamo tri adjusterke iz obrata jasnit.

tomatom, tako da delo ni težko. Pri delu pa moraš biti zelo pazljiv. V papirju so namreč tudi napake in moja naloga je, da te napake izločim. Če se mi kakšna le izmuzne, reklamacijo sama plačam. Delo je po svoje zanimivo, vendar se ga z leti naveličaš, saj neprestano ponavljamo ene in iste operacije. Delo je tudi naporno. Ne toliko zaradi odvijanja samega kot zato, ker je treba med odvijanjem stalno stati na eni nogi. Z novjšimi avtomati ali z bolj urejenimi števci bi se tudi to dalo urediti. Čeprav na take avtomate že dolgo čakamo, vse kaže, da jih še ne bomo kmalu dobili. Drugače se v oddelku dobro razumemo. Včasih se sicer sprema, vendar je na splošno vzeto še kar v redu. Z dohodki pa nismo preveč zadovoljni.«

Anica ŠTRUKEL dela v Aeru že 20 let. Sprva je bila impregnatorica, ko pa smo dobili nove in zahtevnejše stroje, so vse ženske prestavili na

druga delovna mesta. Tako je tudi Anica postala adjusterka. Svoje delo mi je opisala takole: »Role jasnit, ki jih z odvijalnimi avtomati odvijajo na določene širine, pakiram in jih označim z etiketami. Iz mojih rok gre torej končni izdelek. V osmih urah zapakiram okoli 1100 rol, kar pomeni, da gre skozi moje roke na dan več kot dve toni jasnit. Delo so mi olajšali kolikor je šlo. Skoraj celotno delo opravijo avtomati, tako da delo ni težko. Včasih pa je bilo čisto drugače. Leta 1953, ko smo s tem delom pričeli, smo naredili le po 100 rol dnevno, saj smo morali celotno zavijanje opraviti sami. V oddelku se dobro razumemo, tudi vodstvo je v redu. Če dobro delaš, te nihče ne zafrkava. Seveda si želim napredovati, vendar od tu skorajda ne morem. Pa saj je vse v redu. Res se ne morem pritoževati.«

Tudi **Slava BLAZINŠEK** je v Aeru že dolgo. Šest let v obratu jasnit, prej pa je bila 10 let v oddelku pisalnih trakov in v oddelku akvarelnih gumbov. Svoje delo mi je zelo do-

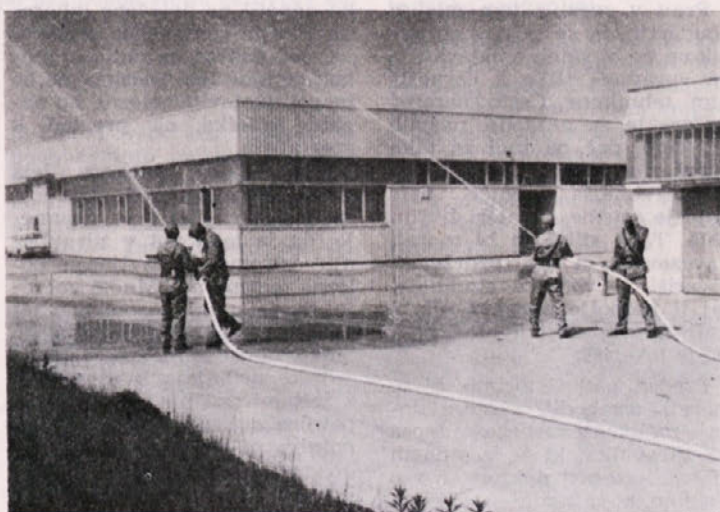
bro opisala, saj ga je opravljala kar med najinim pogovorom.

»Jasnit ne proizvajamo le v rolah ampak tudi narezanega na različne formate. Tako narezan jasnit zavijem v papir in ga dam v karton, ki ga je tudi treba zaviti. Vse skupaj nato opremim še z etiketo. V osmih urah zavijem okoli 180 takih paketov. Delo ni težko, naporno je le v toliko, ker celih osem ur prebijemo na nogah. Z delovnimi pogoji pa nisem preveč zadovoljna. Iz impregnirnice prihaja slab zrak, prostor v katerem delamo je zaprt in dnevne svetlobe ni. Že jasnit je rumene barve, pa tudi luči so močne, tako da oči precej trpijo. Rada bi videla, da bi izboljšali vsaj dovod svežega zraka. V oddelku se dobro razumemo in ni pre-

pirov. Z osebnimi dohodki pa nisem nič kaj zadovoljna. Če izpolnim normo in dobimo pribitek v procentih še kar gre, če pa tega ni, dobimo le osnovo — 1200 dinarjev. To pa je pri današnji draginji res malo.«

Prostovoljna gasilska četa v kemiji Šempeter

Po večletnih prizadevanjih nam je lani končno uspelo ustanoviti gasilsko skupino v temeljni organizaciji združenega dela kemije Šempeter. Zaradi velikih količin vnetljivih materialov in zaradi narave proizvodnje, ki ji neprestano grozi požar, je bila ustanovitev take čete že dolgo neizogibna nujnost. Kot rečeno nam je lani končno uspelo vzbuditi interes za to vrsto dejavnosti pri desetih zaposlenih iz Kemije Šempeter. Ivan Četina, Slavko Cestnik, Stane Satler, Branko Golavšek, Branko Cotič, Marjan Dolar, Ivan Rezar, Ivan Čater, Alojz Rednak in Roman Ramšak sedaj po svojih močeh skrbe, da so čimbolje pripravljeni na nevarnost požara. Po lani opravljenem seminarju o požarni varnosti so si naši gasilci zadali nalogo, da bodo s svojo brizgalno in svojim znanjem vselej pripravljeni priskočiti na pomoč.

Naši gasilci so sodobno opremljeni. Poleg motorne brizgalne negorljive tempex obleke in plinske maske

Ob občinskem prazniku so na paradi v Šempetru naši gasilci jljalo njihov prikaz gašenja s sodobnimi gasilskimi sredstvi.

Da jim izurjenosti ne manjka, vsekakor ni slučajno. Šempetrski gasilci namreč redno vadijo. Vsaj dvakrat mesečno se ob prostih sobotah ali nedeljah zberejo v svojem obratu in če jih boste to, kar smo povedali o naših gasilcih iz Kemije Šempeter drži prav

imajo tudi odlično opremo za reševanje iz ognja — dihalne aparate, že dokazali, da so res dobro izurjeni. Občinstvo je navdušeno spremeljati sami prišli kdaj pogledat, se boste na lastne oči prepričali, da tako kot selotejp, ki ga v rednem delovnem času tu proizvajajo.

(Foto: K. Lorenčak)

VEČ POZORNOSTI IZOBRAŽEVANJU

Misel, da naj bi imelo izobraževanje odraslih bistveno vlogo v našem življenju, je sicer že stara. Novost je le v tem, da to zamisel sedaj tudi v praksi lahko uresničujemo. Danes izobraževanje odraslih ni več le možnost, ki je dana vsem, ki so redno šolanje zanemarjali, temveč je sestavni del stalnega izobraževanja. Odraslim omogoča sistematični študij, hkrati pa jim daje možnost, da se prilagodijo modernemu življenju in se vanj lažje vključijo.

Vendar, kako prepričati člane našega kolektiva, da je nujna vsaj osnovna, osemletna izobrazba? Zakaj se mnogih loteva misel, da so prestari in od kod vsa ta malodušnost? Porazno je število aerovcev, ki imajo le nedokončano osnovno šolo. Kar 350 članov našega kolekti-

va je takih. V povprečju vzeto lahko torej rečemo, da je brez osnovnošolske izobrazbe vsak tretji aerovec. Pa vendar so v prvem polletju končali osmi razred le štirje, sedmi pa le pet članov našega kolektiva.

Vsi vemo, da je osnovna izobrazba delavca pogoj za njegovo

nadaljnje strokovno, družbeno, splošno in drugo izobraževanje in tudi pogoj za njegovo večjo produktivnost, večji dohodek, uspešnejšo vključitev v procese samoupravljanja in za njegovo osebno uveljavitev.

Vsakemu našemu delavcu, ki konča kak razred osnovne osemletne šole povrnemo stroške šolnine za vsak tak uspešno končan razred. Potrebno je le potrdilo o vplačilu šolnine in končanem razredu.

Prav pri osnovnošolskem izobraževanju se nekaj resnično mora spremeniti na bolje. Prepričan sem, da si vsak delavec, ki si v potu svojega obraza

služi vsakdanji kruh, želi prislužiti še večji in boljši kos kruha. Ne moremo namreč zanikati vpliva osnovne izobrazbe na produktivnost in znanje proizvajalca.

Vse večji interes v podjetju pa opazamo za dodatno splošno in strokovno izpopolnjevanje v obliki izrednega študija. Podjetje podpira določene smeri študija, vendar vsem interesentom ni mogoče ugoditi, ker lahko omogočamo le tisto strokovno izpopolnjevanje, ki je v skladu z našimi potrebami in interesi podjetja.

Člani kolektiva, ki izredno študirajo, so vpisani na naslednjih šolah:

VIŠJA TEHNIČNA STROJNA	3
VIŠJA KEMIJSKA	2
VIŠJA GRAFIČNA	1
FAKULTETA ZA STROJNISTVO	1
ŠOLA ZA OBLIKOVANJE	3
ADMINISTRATIVNA	3
SREDNJA GRAFIČNA	12
DELOVODSKA	11
VIŠJA ŠOLA ZA ORGANIZACIJO DELA	4

Za ilustracijo objavljamo še tabelo o štipendistih, ki so leta 1972/73 prejeli štipendije:

ŠTEVILO ŠTIPENDISTOV

Smer študija	visoka	višja	srednja	poklicna
ekonomska (fakulteta, višja, srednja)	5		2	
pravna		2		
tehnologija — naravoslovje			7	
grafična			3	28
tehnična (kemija, strojna oblikovalska)			1	4
upravno administrativna				1
elektroteh. fakulteta			2	
strojna fakulteta		1		
gimnazija				1
Skupaj	17	4	8	28

= 57 štipendistov.

Razen teh oblik izobraževanja se je udeležilo raznih seminarjev, tečajev in simpozijev 50 članov kolektiva.

Kljub temu ugotavljamo, da je bilo družbeno ekonomskemu izobraževanju posvečeno premalo skrbi, kar bi bilo treba nujno popraviti že v drugem polletju letošnjega leta.

Kristina Kolar

ZDRAVNIK VAM ...

Povod za ta prispevek so bili moji razgovori z varnostnimi tehnikami Metke in Aera, lahko pa ga napišem, ker sem si v preteklem obdobju nabral precej izkušenj.

Področje uveljavljanja pravic iz zdravstvenega zavarovanja je gotovo med najpomembnejšimi v človekovem življenju, saj smo še posebej občutljivi, kadar smo bolani. Področje zdravstvenega zavarovanja je tudi predmet dela tistih naših družbenopolitičnih organizacij, ki skrbijo za življenje delavcev.

Prav v zvezi s tem mislim poudariti, da se stiki z zdravnikom ne bi smeli omejevati le na »uradne« stike z varnostnim tehnikom. Često namreč ne gre le za nezgode, nastale pri delu, pač pa tudi za taka vprašanja, kjer je človeku najpotrebnejša pomoč tiste najožje družbe, v kateri živi in dela. Take stike pa bi morali navezovati in jih vzdrževati tovariši iz vodstva sindikata, saj ti najbolj poznajo, ali bi vsaj morali najbolj poznati, svoje tovariše.

Preden pa to storimo, bi se morali osvoboditi svojega dokaj malomeščanskega odnosa do zdravnika, ki je v mnogih glavah »gospod doktor«, z vso vsebino, ki se temu »g. doktorju« pripisuje.

Živimo v družbi, ki uveljavlja zakone svobodne menjave dela: moje delo za tvoje delo; rezultat tvojega dela za rezultat mojega. Na takih načelih počivajo tudi naši medsebojni odnosi, ki morajo biti z obeh strani tovariški in človeški. Razlogov za to, da bi zdravnika imeli za »malega boga« in da bi do njega zavzemali takšen odnos torej ni.

Drugo poglavje zadeva zdravnikovo delo. Pri tem mora ob-

stojati avtoriteta zdravnika in nikakršen tovariški odnos nestrokovnjakom ne dovoljuje vmešavanja v njegovo delo. Da se bomo razumeli in ohranili čiste medsebojne odnose naj dodam nekaj pojasnil.

Če človek pride k zdravniku, potem ta vidi v njem bolnika in od njega pričakuje, da mu bo svoje težave zaupal. Na podlagi povedanega ga bo zdravnik, če bo to spoznal za potrebno, pregledal in predpisal potrebna zdravila. Če zdravnik sam ne bo mogel ugotoviti izvora težav, bo bolnika napotil na določene laboratorijske in rentgenske preiskave. Šele takrat, če tudi na podlagi izvidov teh preiskav ne bo mogel ugotoviti bolezni, bo napotil bolnika na pregled k specialistu.

Med takim potekom dela lahko pride do nesporazumov, saj nekateri ljudje ne razumejo, da je vsaka stopnica v tej poti njihova pravica, ki si jo lahko sami vzamejo.

Tako prihajajo k zdravniku z željami po (na primer): napotnico za rentgen želodca, napotnico za pregled krvi in vode, radi bi si izmerili pritisk, ker želijo vedeti kakšen je itd.

Razlogi, zakaj si ljudje želijo raznih preiskav ali specialističnih pregledov so različni.

Če bi bila opisana pot normalna, potem napotnice ne bi bile potrebne. Tudi splošni zdravnik bi bil odveč. Navsezadnje pa vsi izvidi le pridejo ponovno k zdravniku, ki jih pregleda in raztolmači.

Za zaključek le to: bolnik naj zdravniku zaupa svoje težave in mu prepusti odločanje o potrebnih preiskavah oziroma nadaljnjem postopku.

Poseben problem predstavljajo tudi potrdila za lažje delo. »Druge, ki niso tako bolne kot jaz so potrdilo dobile, jaz pa ga ne morem«, je najčehši »razlog« zahtev po potrdilu.

Pri tem pa je treba misliti predvsem na naslednje:

1. Zveza bolezni z delom, ki ga človek opravlja.
2. Delovni pogoji.
3. Možnost izboljšanja delovnih pogojev in medsebojnih odnosov.

Zdravnik lahko vpliva le, kadar gre za bolezen kot posledico dolgotrajnega dela na določenem delovnem mestu, ko delo na takem delovnem mestu moti potek zdravljenja.

O vseh ostalih pogojih je treba spregovoriti v tovarni sami, v sindikatu in ne pri zdravniku.

Za konec naj vas naprosim, da morebitne pripombe na naše delo oziroma naš odnos do vas izrečete neposredno ali preko vaših varnostnih tehnikov ali sindikalnih aktivistov. Potem lahko razgovor nadaljujemo tudi na straneh vašega lista.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam ob izgubi tragično preminulega sina oziroma brata

VODONČNIK STANETA

pomagali na katerikoli način.

Žaljujoči starši
in brat z družino

Po dobri, stari aerovski navadi smo se odpeljali s polurno zamudo. Kaj hočemo, zjutraj je tako lušno spančkati, pa še prosta sobota je bila.

Trije avtobusi so nas skozi megleno Ljubljano vozili v osrčje Gorenjske. Se kratka pavza za kavico (ali še raje kaj močnejšega) in že smo na Rudnem polju, od koder je, kot nam, ubogim nevednežem pojasnijo, le tri ur'ce hoda do Velega polja.

In bilo je res tri ur'ce hoda. Za tiste najhitrejše namreč. Za nas, bolj počasne, se je hoja razvlekla še na kako ur'co več. Vsi upehani in opečeni od vročega avgustovskega sonca smo se končno primajali do Velega polja. Tam pa nas je skoraj kap, ko so nam pokazali, kam moramo priti še tisti dan. Visoko zgoraj, skoraj navpično nad nami, nam je prešerno pomežikovala planinska postojanka Planika, kot bi nam hotela reči, »le pridite, če morete«. Priznam, da sem jemal doping, da sem lahko prilezel do tam. Bil je sicer vroč in skorajda prekuhan, pa mi je vseeno pomagal. Pa nisem bil edini. Vse več nas je bilo, ki smo bolj ali manj na skrivaj vlačili okrogle in ploščate in štirioglate, velike in majhne, v glavnem pa že polprazne steklenice iz razgretih nahrbtnikov. »Da ne dobimo gripe«, smo govorili.

Ker pa vsaka stvar enkrat mine, je tudi naš vzpon kaj hitro potekel. V natrpani Planiki in do strehe nabiti Kredarici smo se ponovno prepričali, kakšna romarska pot vesoljnega slovenstva je postal naš Triglav.

Sonce je že počasi zahajalo, ko smo pred Kredarico »pošlihtali« vse novince, ki so Triglav doslej poznali le iz pripovedi in slik. Vsi spokorjeni so gledali v njegove stene, Štef pa jih je po dobri planinski navadi s štrikom krepko po zadnji plati, da so bili nekateri kar črni in da ne bodo kmalu pozabili, kdaj so bili prvič na Triglavu. Potem smo veselo in hripavo zapeli, dobili nekaj neumnih napotkov za moderno planinstvo, vsi na novo krščeni Slovenci (kajti Slovenec ni Slovenec, dokler ne

OJ, TRIGLAV, MOJ DOM, KAKO SI KRASAN ...

Že prava tradicija je postala, da je treba na Triglav vsaj enkrat v življenju prilezti. Če ne po dveh, vsaj po vseh štirih. Tudi mi, ki smo se 11. in 12. avgusta odpravili med njegove stene, smo se držali te tradicije. Veliko jih je bilo, ki so prvič videli mogočne stene starega očaka, veliko nas je bilo, ki smo lezli po dveh, pa po štirih in še kako drugače. Pa saj to ni važno. Važno je, da nas je bilo 100 in še nekaj povrh (dobre vage, kot pravijo), da smo bili resnično čisto na vrhu in da je bilo lušno. Čeprav me še danes bolijo roke in noge in... se bom vseeno potrudil in poizkusil opisati, kako sem doživljal naš pohod stotih aerovcev na Triglav.

prileze na Triglav) pa so poskrbeli, da na spanje nismo odšli žejni. Spali smo bolj malo. Bilo je nemirno, še bolj pa tesno, saj smo bili na skupnem ležišču natlačeni kot sardine, pa še ma-

lo bolj. Povrh smo doživeli še hudo nevihto in skozi ne preveč trdno streho naše najvišje planinske postojanke je počasi, a vztrajno kapljalo. Jutro je zato prišlo kar prehitro. Še vsi

kremžasti in zaspani smo lezli po grebenu proti vrhu. Na grebenu smo močno pogrešali semaforje, saj nas je bilo že ob 7. uri zjutraj na vrhu toliko, da nismo mogli eden mimo drugega. Na vrhu se nismo dolgo zadrževali. Žig, podpis, fotografija ob Aljaževem stolpu, pogled na okoliške planine, (dosti dlje se tako ni videlo) in že smo se spet gnetli proti Kredarici. No in tu je bilo vsega »luštnega« konec. Grizli smo kolena, preklinjali in jamrali po strmi in neprijetni poti čez Prag. Tam smo doživeli tudi nesrečo, ki je v mnogočem pokvarila sicer res lep izlet. Neprevidni planinci so sprožili plaz kamenja, ki je zgrmel naravnost na del naše izletniške družine. Dva naša planinca je lažje poškodovalo, Marija Mrazova pa je dobila hujše poškodbe, saj ji je kamen skoraj povsem posnel mišico na nogi. Slaba organizacija Gorske reševalne službe se je pokazala tudi tokrat. Marijo so morali reševati naši fantje sami. Potem, ko smo več ur zaman iskali reševalce, so reševalno opremo prenesli do mesta nesreče naši planinci. Gorska reševalna služba se je pojavila šele, ko je bilo že vse najtežavnejše za njimi.

Tik pred zaključkom naše redakcije pa smo izvedeli, da Marijina poškodba le ni tako huda, kot je sprva kazalo. Že nekaj dni po nesreči se je Marija lahko vrnila domov.

Tako lahko pod črto našega izleta na Triglav napišemo: Konec dober, vse dobro. Čeprav smo imeli nekoliko smole in čeprav tudi po organizatorski plati le ni šlo ves tako kot bi moralo, so bili vsi udeleženci izleta lahko zadovoljni.

V avtobusih, ki so nas prepekljali domov, je bilo tokrat precej manj živahno kot v soboto. Triglavske stene so nam krepko sedle na mišice in kosti, utrujenost nas je premagovala. Kljub temu se je še marsikdo ozrl nazaj k mogočnemu očaku in si v srcu dejal: »Oj, Triglav, moj dom, kako si krasan...«

Ze ko smo jo »mahali« proti Velemu polju se je kolona 100 aerovcev razvlekla in mnogi smo daleč zaostali za najhitrejšimi

Nobeden od štiridesetih novincev, ki so bili prvokrat na Triglavu, ni ušel Štefovi vrvi.

NAGRAJEVAJE PO KAKOVOSTI

Služba kakovosti je pred kratkim izdelala predloga dveh pravilnikov — pravilnika o nagrajevanju v sistemu avtokontrole in pravilnika o nagrajevanju po kvalitetni normi. Oba pravilnika bosta jeseni sicer dana v javno razpravo, prav pa je, da tej zanimivi temi in nagrajevanju po kakovosti posvetimo nekaj več besed že sedaj. Zato povzemamo nekaj najosnovnejših misli iz obeh pravilnikov.

Pravilnik o delu in nagrajevanju delavcev-avtokontrolorjev (avtokontrolor je tisti neposredni proizvajalec, ki poleg svojega rednega proizvodnega dela vrši tudi kontrolo tega dela oziroma proizvodnega procesa) določa principe organizacije dela ter stimulativena nagrajevanja za izboljšanje kakovosti in je sestavni del dokumentov o formiranju in delitvi sredstev za osebne dohodke. Cilj tega pravilnika je, da vključi neposrednega proizvajalca v borbo za doseganje boljše kakovosti proizvodov in delovnega procesa ter da z odgovarjajočo stimulacijo doseže predvsem: skrajšanje časa reagiranja ob pojavu in odkrivanju slabe kakovosti, neposredno vključevanje delavca v akcijo za dvig nivoja kakovosti, povečanje možnosti za odkrivanje slabe kakovosti, ter s tem povečanje poslovnega uspeha in produktivnosti, znižanje konkretnega števila kontrolorjev, poboljšanje organizacijske in tehnološke discipline v proizvodnji ter dvig strokovnega nivoja znanja kot tudi zavesti pri neposrednem proizvajalcu.

Položaj avtokontrolorja z vsemi pravicami in dolžnostmi po tem pravilniku lahko dobi vsak neposredni proizvajalec, ki dela po učinku in katerega učinek se meri z normo ter se nahaja na delovnem mestu, za katerega meni služba kakovosti, da se na njem lahko vzpostavi sistem avtokontrole. Delavec-avtokontrolor mora za to seveda izpolnjevati po pravilniku določene pogoje in prestati enomesečno preizkusno dobo brez dodatne nagrade. V kolikor delavec v preizkusnem mesecu zadovolji vse pogoje, nadaljuje delo kot avtokontrolor in ima v tem času določene pravice in dolžnosti. Za svoje delo mu po predlogu tega pravilnika pripada mesečna nagrada v višini 10 % na skupni osebni dohodek.

Organi službe kakovosti nadzirajo delo avtokontrolorjev. Če služba kakovosti ugotovi, da delavec-avtokontrolor nepravilno prikazuje stanje kakovosti, mu odvzame položaj avtokontrolorja in istočasno izgubi tudi vse pravice na

denarno nagrado 10 %. Naziv avtokontrolorja odvzame delavcu komisija za njegovo postavljanje in ima seveda na to možnost pritožbe. Delavec-avtokontrolor, ki mu je odvzet status avtokontrolorja, lahko šele po treh mesecih ponovno kandidira za ta status, vendar lahko v toku enega koledarskega leta kandidira največ dvakrat.

V nasprotju s pravilnikom o avtokontroli je pravilnik o nagrajevanju po kvalitetni normi namenjen strokovnim in vodilnim osebam. Tudi ta pravilnik definira principe organizacije dela ter stimulativena nagrajevanja za izboljšanje kakovosti in je sestavni del dokumentov o formiranju in delitvi sredstev za osebne dohodke. Cilj tega pravilnika je, da spodbuja napore za izboljšanje kakovosti pri vseh članih združenega dela, ki lahko kakorkoli vplivajo na izboljšanje kakovosti s svojim znanjem in poznavanjem kot strokovnjaki ali vodilne osebe, a niso neposredni proizvajalci, ki jih obravnava že omenjeni pravilnik o avtokontroli. Poleg tega želimo s tem pravilnikom doseči tudi: znižanje stroškov poslovanja ob povečanem obsegu proizvodnje z izboljšano kakovostjo, sproščanje in razširjanje kapacitet na osnovi izboljšanja kakovosti, pospeševanje tehnično tehnološkega razvoja nivoja procesa, pospeševanje razvoja nivoja organizacije procesa kot tudi tehnološke discipline. Kakovost polizdelkov in gotovih izdelkov v veliki meri vpliva na poslovni uspeh obrata, TOZD pa tudi AERA v celoti. Ekonomska produktivnost je poleg ostalih elementov pogojena tudi s kakovostjo in količino. Z izboljšanjem kakovosti se zmanjšujejo stroški poslovanja in povečuje obseg proizvodnje, sproščajo se proizvodne kapacitete ter se stalno večja čisti dohodek in masa osebnih dohodkov TOZD in AERA, ki jo lahko po tem pravilniku stimulatивно delimo.

Bistvo pravilnika o nagrajevanju po kvalitetni normi je tako imenovani faktor kakovosti (f_k) — to je dopolnilni koeficient za ugotavljanje va-

riabilnega dela osebnega dohodka posameznika v masi osebnih dohodkov TOZD. Faktor kakovosti (f_k) bazira na obračunskih elementih, ki jih posreduje služba kakovosti. Tiso: dejanski odstotek slabe kakovosti (DSK) v ustreznem kazalniku in dosežen v tekočem mesecu; normativ slabe kakovosti (NSK) v istem kazalniku kot DSK, ki ga dobimo kot povprečje dejanske slabe kakovosti za pretekle tri mesece oziroma je lahko tudi stalni normativ, ki se lahko uravnava; tabela faktorjev kakovosti (f_k), iz katere izračunamo faktor kakovosti (f_k) na osnovi NSK in DSK.

V prilogi tega pravilnika bo podan spisek delovnih mest, ki jih zajema sistem stimula-

tivnega nagrajevanja po kvalitetni normi. Spisek sestavi služba kakovosti samostojno ali pa na predlog TOZD.

Sistem stimulativena nagrajevanja po kvalitetni normi se lahko uporablja samo v slučaju, ko je stopnja zaposlenosti TOZD oziroma nižjih delovnih enot vsaj 70 % od planirane. V slučaju nižjega izvrševanja plana se ne more izvajati stimulacija po tem pravilniku, ker doseženi rezultati kakovosti niso rezultat normalnega načina in ritma procesa.

Na koncu naj še omenimo, da bosta ta dva pravilnika, po javni razpravi in potrditvi na delavskem svetu, praktično preizkušena že konec letošnjega leta.

Andrej Šušterič

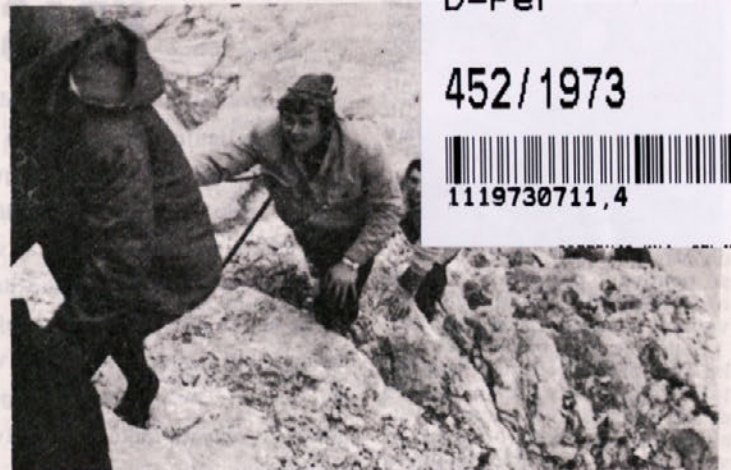
Celje - skladišče
D-Per

452/1973

1119730711,4

COBIS

Vzpon na Mali Triglav je marsikomu povzročil nemalo težav

In končno vrh. Aljažev stolp je tu in verjemite mi, da ga kljub natolcevanjem nekaterih, ni nihče prinesel za pol poti nasproti. Čisto na vrhu smo bili

a

Naš Aero je glasilo Aera, kemične in grafične industrije Celje. Urejuje uredniški odbor: Andrej inž. Šušterič — predsednik, Branko Stamejčič — urednik, Edo Gaspari — odgovorni urednik, Dora Rovere, Jože Randl, Ciril Debeljak in Grega Švab. Tiska tiskarna Aera. Za tiskarno Drago Vračun. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo, številka 33-316/73 je Naš Aero oproščen temeljnega davka od prometa proizvodov.